YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
3 päivänä kesäkuuta 1992 *

Asiassa C-45/90,

jonka Arbeitsgericht Lörrach (Saksan liittotasavalta) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Alberto Paletta,

Vittorio Paletta,

Raffaela Paletta ja

Carmela Paletta

vastaan

Brennet AG

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EYVL L 74, s. 1) 18 artiklan 1 ja 5 kohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat R. Joliet, F. A. Schockweiler, F. Grévisse ja P. J. G. Kapteyn sekä tuomarit G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco ja M. Zuleeg,

julkisasiamies: C. Gulmann,
kirjaaja: apulaiskirjaaja J. A. Pompe,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- Saksan hallitus, asiamiehinään Ernst Röder ja Joachim Karl,

- Hollannin hallitus, asiamiehenään ulkoasianministeriön pääsihteeri B. R. Bot,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Karen Banks ja Bernd Langeheine,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan suulliset huomautukset, jotka ovat 17.10.1991 pidetyssä istunnossa esittäneet pääasian kantajat, edustajanaan Rechtssekretär Klaus Lörcher, Deutscher Gewerkschaftsbund, Landesbezirk Baden-Württemberg, pääasian vastaaja, edustajanaan Assessor Emil Schelb, Verband der Baden-Württenbergischen Textilindustrie e. V., Saksan hallitus ja komissio,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.11.1991 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Arbeitsgericht Lörrach (Saksan liittotasavalta) on esittänyt 31.1.1990 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.2.1990, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkorat-

kaisukysymyksiä, jotka koskevat sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EYVL L 74, s. 1) 18 artiklan tulkintaa.

2 Kysymykset on esitetty Vittorio Palettan, hänen puolisonsa Raffaelan sekä heidän kahden lapsensa Carmelan ja Alberton, jotka ovat kaikki Italian kansalaisia, ja heidän työnantajansa, saksalaisen Brennet AG -yhtiön (jäljempänä Brennet) välisessä riita-asiassa, joka koskee Brennetin tekemää päätöstä olla jatkamatta palkan maksamista asianomaisille henkilöille 27.7.1969 annetun *Lohnfortzahlungsgesetz*in (Saksan laki palkanmaksun jatkamisesta, BGBl. I, s. 946, jäljempänä LFZG) mukaisesti.

3 LFZG:n mukaan työnantajan on jatkettava enintään kuuden viikon ajan palkan maksamista työntekijälle, joka työsuhteensa alettua ei työhön kykenemättömyytensä vuoksi ja ilman omaa syytään voi tehdä työtänsä.

4 Ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että pääasian kantajat ilmoittivat sairastuneensa Brennetin heille ajaksi 17.7.–12.8.1989 myöntämän loman aikana ja että Brennet kieltäytyi maksamasta heille heidän palkkaansa sairauden alkua seuranneiden kuuden ensimmäisen viikon ajalta sillä perusteella, että se katsoi, etteivät sitä sido sellaiset ulkomailla annetut lääkärin lausunnot, joiden todenmukaisuuden kyseenalaistamiseen sillä oli painavia syitä.

5 Pääasian kantajat hakivat muutosta päätöksiin Arbeitsgericht Lörrachissa väittäen, että koska Brennet ei ollut käyttänyt sille edellä mainitun asetuksen N:o 574/72 18 artiklan 5 kohdassa annettua mahdollisuutta valita itse lääkäri asianomaisen henkilön tutkimiseen, sitä sitoivat tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta asuinpaikan laitoksen lääketieteelliset toteamukset työkyvyttömyyden ilmenemisen ja keston suhteen. Ne vetosivat tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 22/86, Rindone, 12.3.1987 antamaan tuomioon (Kok. 1987, s. 1339), joka huolimatta siitä, että se koski tapausta, jossa toimivaltainen laitos oli sosiaaliturvalaitos, pätee heidän mukaansa myös silloin kun toimivaltainen laitos on työnantaja.

6 Riidan ratkaisemiseksi Arbeitsgericht Lörrach on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko yhteisöjen tuomioistuimen kolmannen jaoston asiassa 22/86 antamassa tuomiossa neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 18 artiklan 1 ja 5 kohdan tulkinnasta vahvistamia periaatteita sovellettava kokonaisuudessaan tai osittain tapaukseen, jossa Saksan liittotasavallan 27.7.1969 säädetyn *Lohnfortzahlungsgesetz*in (*Bundesgesetzblatt*, I, s. 946, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 20.12.1988 säädetyllä lailla - *Bundesgesetzblatt*, I, s. 2477) 1 pykälän ja sitä seuraavien pykälien mukaan toimivaltainen laitos rahaetuuksien maksamiseksi on työnantaja eikä sosiaaliturva-alan toimivaltainen laitos?

Erityisesti:

2) Onko laitoksen, joka on Saksan liittotasavallassa voimassa olevan työntekijöitä koskevan lainsäädännön mukaan *Lohnfortzahlungsgesetz*in 1 pykälän ja sitä seuraavien pykälien mukaisesti toimivaltainen maksamaan palkanmaksun jatkamisetuuksia sairaustapauksessa, ratkaistava rahaetuuksia koskevat vaatimukset ottaen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta ratkaisunsa perustaksi työntekijän asuinpaikan laitoksen toteamukset työkyvyttömyyden ilmenemisestä ja kestosta?

3) Mikäli kysymykseen 1 on vastattava myöntävästi, päteekö vastaus silloin kun työnantajalla, joka on kyseisen lain 1 pykälän mukaisesti toimivaltainen maksamaan palkanmaksun jatkamisetuuksia, ei ole tosiasiallisesti eikä oikeudellisesti mitään muita mahdollisuuksia tarkistaa työkyvyttömyyden ilmenemistä koskevaa toteamusta kuin pyytää toimivaltaista sairauskassaa - jonka ei tässä tapauksessa kuitenkaan kuulu maksaa etuuksia - tutkituttamaan palkansaaja asetuksen (ETY) N:o 574/72 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti valitsemallaan lääkärillä (sairauskassan käyttämällä yhteyslääkärillä)?"

7 Pääasiaa koskevia tosiseikkoja, menettelyn kulkua sekä yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjä kirjallisia huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

8 Kansallinen tuomioistuin pyrkii ennakkoratkaisukysymyksillään selvittämään, onko asetuksen N:o 574/72 18 artiklan 1-4 kohtaa tulkittava siten, että toimivaltaista laitosta, silloinkin kun se on työnantaja eikä sosiaaliturvalaitos, sitovat tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta asuin- tai oleskelupaikan laitoksen lääketieteelliset lausunnot työkyvyttömyyden ilmenemisestä ja

kestosta, jos laitos ei ole tutkituttanut asianomaista henkilöä itse valitsemallaan lääkärillä, mihin sille annetaan mahdollisuus saman artiklan 5 kohdassa.

9 Edellä mainitun 18 artiklan 1–4 kohdassa vahvistetaan menettely, jonka mukaan asuinpaikan laitoksen on todettava sellaisten työntekijöiden työkyvyttömyyden ilmeneminen ja kesto, jotka vaativat kyseisessä artiklassa tarkoitettuja rahaetuuksia. Toimivaltaisella laitoksella säilyy kuitenkin oikeus saada itse valita lääkäri asianomaisen henkilön tutkimiseen (5 kohta).

10 On täsmennettävä, että 18 artiklaa, jossa tarkoitetaan sellaisten työntekijöiden tilannetta, jotka asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa valtiossa, sovelletaan saman asetuksen 24 artiklassa tehdyn viittauksen nojalla myös työntekijöihin, jotka sairastuvat oleskellessaan toisessa jäsenvaltiossa.

11 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitun asiassa Rindone 12.3.1987 antamansa tuomion 15 kohdassa, että "asetuksen N:o 574/72 18 artiklan 1–4 kohtaa on tulkittava siten, että jollei toimivaltainen laitos käytä 5 kohdassa säädettyä mahdollisuuttaan valita itse lääkäri asianomaisen henkilön tutkimiseen, sitä sitovat tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta asuinpaikan laitoksen suorittamat lääketieteelliset lausunnot työkyvyttömyyden ilmenemisestä ja kestosta".

12 Esitettyihin kysymyksiin vastaamiseksi on syytä tutkia ensimmäiseksi, ovatko sellaiset etuudet, joita työnantaja antaa jatkamalla palkanmaksua LFZG:n 1 pykälän mukaisesti, sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, s. 2) tarkoitettuja sairausetuuksia.

13 Asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 2 kohdan mukaan asetusta sovelletaan järjestelmiin, jotka koskevat työnantajan vastuuta, kun kysymys on 1 kohdassa tarkoitetuista etuuksista, joihin kuuluvat sairausetuudet (1 kohdan a alakohta).

14 Saksan ja Hollannin hallituksen mukaan kiistanalaiset etuudet eivät ole asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa tarkoitettuja sosiaaliturvaetuuksia, eikä niihin näin ollen voida soveltaa asetusta N:o 1408/71 eikä siten myöskään asetusta N:o 574/72.

15 Vaikka on totta, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 171/88, Rinner-Kühn, 13.7.1989 antamansa tuomion 7 kohdassa (Kok. 1989, s. 2743) todennut, että työntekijälle sairausajalta maksettavaa LFZG:ssä säädettyä palkkaa on pidettävä perustamissopimuksen 119 artiklassa tarkoitettuna palkkana, tästä ei kuitenkaan seuraa, etteivät työnantajan näin maksamat etuudet voisi samaan aikaan olla asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettuja sairausetuuksia.

16 Vastaus kysymykseen, kuuluuko tietty etuus asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, riippuu ennen kaikkea etuuden ominaispiirteistä eli etenkin sen tarkoituksesta ja myöntämisedellytyksistä, eikä siitä, luokitellaanko etuus kansallisessa lainsäädännössä sosiaaliturvaetuudeksi (ks. muun muassa asia 249/83, Hoeckx, tuomio 27.3.1985, Kok. 1985, s. 973, 11 kohta).

17 On syytä ottaa huomioon, että kyseisiä etuuksia myönnetään työntekijälle ainoastaan sairaustapauksessa ja että kyseisten etuuksien maksaminen lykkää enintään kuudella viikolla *Sozialgesetzbuch*issa (Saksan sosiaalilaki) säädettyjen päivittäisten sairausavustusten, joiden ei ole kiistetty olevan sairausetuuksia, maksamisen.

18 Se, että kyseisten etuuksien rahoituksesta vastaa työnantaja, ei - toisin kuin Saksan ja Hollannin hallituksen väittävät - ole esteenä sille, että nämä etuudet kuuluvat asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, sillä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (ks. yhdistetyt asiat 379/85–381/85 ja 93/86, Giletti, tuomio 24.2.1987, Kok. 1987, s. 955) etuuden voidaan katsoa olevan kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluva sosiaaliturvaetuus siitä riippumatta, miten se rahoitetaan.

19 Näin ollen sellaiset etuudet, joita työnantaja maksaa jatkamalla palkanmaksua LFZG:n 1 pykälän mukaisesti, ovat asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja sairausetuuksia.

20 Seuraavaksi on arvioitava, voidaanko asetuksen N:o 574/72 18 artiklaa soveltaa silloin kuin sairausetuudet maksaa työnantaja.

21 Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan o kohdan iv alakohdassa säädetään, että työnantajaa voidaan pitää asetuksessa tarkoitettuna "toimivaltaisena laitoksena" "sellaisten järjestelmien kohdalla, joissa on kysymys työnantajan vastuusta 4 artiklan 1 kohdan etuuksiin nähden".

22 Siltä osin kun edellä mainitun 1 artiklan määritelmät on toistettu asetuksessa N:o 574/72 (1 artiklan c kohta), asetuksen N:o 574/72 18 artiklassa tarkoitetulla "toimivaltaisella laitoksella" on sama ulottuvuus kummassakin asetuksessa.

23 Tästä seuraa, että myös 18 artiklaa voidaan soveltaa tapaukseen, jossa toimivaltainen laitos on työnantaja.

24 Tällaista tulkintaa tukee sekin seikka, että se on edellä mainitun 18 artiklan tarkoituksen mukainen; säännöksellä pyritään nimenomaan poistamaan todisteluvaikeudet sellaisen työntekijän osalta, jonka työkyky on jälleen palautunut, ja näin ollen edistämään siirtotyöläisten mahdollisimman täydellistä vapaata liikkuvuutta, mikä on yksi yhteisön perusperiaatteista (edellä mainittu asia 22/86, Rindone, tuomio 12.3.1987, 13 kohta).

25 Jotta kansalliselle tuomioistuimelle voidaan vastata, on lopuksi arvioitava, onko edellä mainitun asiassa Rindone 12.3.1987 annetun tuomion 15 kohdan mukainen 18 artiklan tulkinta pätevä myös silloin kun työnantajalla ei ole muuta mahdollisuutta todeta työkyvyttömyys kuin pyytää sairauskassaa tutkituttamaan työntekijä itse valitsemallaan lääkärillä kyseisen artiklan 5 kohdan mukaisesti.

26 Brennet, Saksan ja Hollannin hallitus sekä komissio huomauttavat, että työnantajalla ei kaikissa tapauksissa ole mahdollisuutta käyttää tehokkaasti 18 artiklan 5 kohdassa säädettyä mahdollisuutta. Asuinpaikan laitoksen antamaa työkyvyttömyyttä koskevaa todistusta ei lähetetä suoraan työnantajalle, vaan työnantaja saa sen usein vasta sairauskassan välityksellä, mikä aiheuttaa viivettä ja estää usein työnantajaa saamasta tietoa työkyvyttömyydestä työkyvyttömyysaikana. Lisäksi työnantaja ei useimmiten tiedä tarkasti, missä työntekijä on lomansa aikana, eikä ainakaan tunne asuinpaikalla toimivia yhteyslääkäreitä. Näin ollen työnantajalla on ainoastaan mahdollisuus pyytää toimivaltaista sairauskassaa suorittamaan kyseinen tutkimus mutta ei kuitenkaan mahdollisuutta velvoittaa kassaa siihen.

27 Edellä kuvatun kaltaisilla hankaluuksilla ei voida kyseenalaistaa asetuksen säännöksen sellaista tulkintaa, joka perustuu säännöksen sanamuotoon ja tarkoitukseen. Tämän kaltaiset käytännön ongelmat voidaan sitä paitsi ratkaista toteuttamalla sellaisia kansallisia tai yhteisön tason toimia, joilla pyritään parantamaan työnantajien tiedonsaantia ja tekemään asetuksen N:o 574/72 18 artiklan 5 kohdassa säädetyn menettelyn käyttö heille helpommaksi.

28 Kansallisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 574/72 18 artiklan 1–4 kohtaa on tulkittava siten, että toimivaltaista laitosta, silloinkin kun se on työnantaja eikä sosiaaliturvalaitos, sitovat tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta asuin- tai oleskelupaikan laitoksen lääketieteelliset lausunnot työkyvyttömyyden ilmenemisestä ja kestosta, jos laitos ei ole tutkituttanut asianomaista henkilöä itse valitsemallaan lääkärillä, mihin sille annetaan mahdollisuus saman artiklan 5 kohdassa.

Oikeudenkäyntikulut

29 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan ja Hollannin hallituksille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Arbeitsgericht Lörrachin 31.1.1990 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 18 artiklan 1–4 kohtaa on tulkittava siten, että toimivaltaista laitosta, silloinkin kun se on työnantaja eikä sosiaaliturvalaitos, sitovat tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta asuin- tai oleskelupaikan laitoksen lääketieteelliset lausunnot työkyvyttömyyden ilmenemisestä ja kestosta, jos laitos ei ole tutkituttanut asianomaista henkilöä itse valitsemallaan lääkärillä, mihin sille annetaan mahdollisuus saman artiklan 5 kohdassa.

Due	Joliet	Schockweiler	Grévisse
	Kapteyn	Mancini	Kakouris
Moitinho de Almeida	Rodríguez Iglesias	Díez de Velasco	Zuleeg

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1992.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti